

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, NOWEMA 1, 1888.

"TURI KOOI WHENUA MAORI, 1888, ME 1888."

He Panuitanga ki nga Tangata e whai Take ana ki te Whenua kua mohiotia ai te Wahi me te ra e tu ai te Kooti hei Whakara i o ratou take.

NA, he panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a kitea tonu tika e te Kooti: heoi ano he tino whakaotinga tenei; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri Mahemua kua oti enei whenua te ruri ka kitea nga mapi ki te Tari o te Kaiwhakawa Tuturu i Opetiki.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tiwhikete ki te hunga i kitea tonu tika e te Kooti: heoi ano he tino whakaotinga tenei; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri Mahemua kua oti enei whenua te ruri ka kitea nga mapi ki te Tari o te Kaiwhakawa Tuturu i Opetiki.

NA TE HAMANA,
Kai Rehita.

Tari Kooti Whenua Maori
Akarana, Oketopa 18, 1888.

Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga Whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.																
1 Paora Pakihi, Paera Wai-karire, Kurei Tamaipaoa, Mini Tamaipaoa, Wakata Tamako, Pera Makao, Pare Hina, Te Noho Kupenga, Mere Hira, Wiripine, Karawera Tukino, Whihura, Te Horowai, Pakihi, me etahi atu	Te Tahora Nama 2 me Oamaru Nama 1	Ka timata i te raina potae a te Kawana, ka rere atu ko te teihana e huaina ana ko Te Wera, katahi ka atu ki te Rawhiti ko Te Koronga, katahi ka haere i runga i te raina o Motu poraka, ka tae ki te teihana e huaina ana ko Moanui, ka atu ki te Marangai, Te Whetu, rere tonu Raimata-kahia, rere tonu Raimatannui, ka kati ano ki te raina, ka huri ki te Hauauru, ka haere i runga i te raina potae, ka huri ki te awa o Waioeka, whakawhiti tonu, ka haere ano i runga i te raina tutuki atu ano ki te timatanga.	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="764 999 793 1083">Nama.</th> <th data-bbox="793 999 957 1083">Ko nga ingoa o nga Kaitono.</th> <th data-bbox="957 999 1090 1083">Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.</th> <th data-bbox="1090 999 1414 1083">Nga rohe.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="764 1107 793 1697"></td> <td data-bbox="793 1107 957 1697">Riwini Ake, Hakeke Tamai-koha, Pihana Tiwai, Hariala Iraia, Kokere Te Maki, Te Wiremu, Hemi Kaitu, Te Waretotara, Papurere, Te Wetini, Makere Rangiharemutu, Te Waraua Mokomoko, Memi Wetini, Taki Harata, Kehia Hone, Hira Tiakawa, Kaha Koroti, me etahi atu</td> <td data-bbox="957 1107 1090 1697"></td> <td data-bbox="1090 1107 1414 1697">Wana, ka haere tonu ki te raina o te peeke o Waipaoa poraka, ka haere ki te Hauauru i runga i te raina o Waipaoa, ka tae ki Tuahu poraka, ka haere i runga i te raina o tona poraka, ka tae ki te peeke o Tauwharetoi poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki te Hangaioamatawai poraka, ka haere i te raina o tauu poraka, ka tae ki te peeke o Wharekopae poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki Te Maungatepeu, ka haere i runga i te raina o Waikoiunatawai, ka tae ki te peeke Motu poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki te peeke o Oamaru poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki te peeke timatanga.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="764 1733 793 2034">3</td> <td data-bbox="793 1733 957 2034">Rewita Niwa, Rana pia Waihak Henneriata Tahua, Paora Taia, Hoera Tere Paraoone Te Rupe, Te Raiwhara Hinciahua, Te Wiremu Rangihare-repo</td> <td data-bbox="957 1733 1090 2034">Whitikaunama 3 i te takiwa o Opetiki</td> <td data-bbox="1090 1733 1414 2034">Ka timata i Onukuroa Nama 2, ka haere tonu i te hiwi o Tahumatere, ka huri haere tonu i te hiwi tae noa ki te Matawai o Koumui awa, tae ki te raina, tika tonu ki Onukuroa Nama 2, ki te timatanga, kei waho te niunga kua whakawakia i mua</td> </tr> <tr> <td data-bbox="764 2058 793 2287">4</td> <td data-bbox="793 2058 957 2287">Te Awanui Aporotanga, Te Whakatare Te Iki, Heremia Hoera, Matiu Repanga, Ringi Hoera, Pera Tuanui, Matiu Te Auripo, Peno</td> <td data-bbox="957 2058 1090 2287">Whitikaunama 3</td> <td data-bbox="1090 2058 1414 2287">Ka timata i Te Atuahutapu, ka rere ki Ngawebenga ki Waipae, ka haere i runga i te raina o Whitikaunama 1, ka tutuki atu ki Onukuroa Nama 1, ka huri ki te Hauauru ka tutuki atu ki Papamoa, ka huri ki te Marangai katahi ka haere i runga i te rohe potae a te Kawana, ka tutuki atu ki</td> </tr> </tbody> </table>	Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.		Riwini Ake, Hakeke Tamai-koha, Pihana Tiwai, Hariala Iraia, Kokere Te Maki, Te Wiremu, Hemi Kaitu, Te Waretotara, Papurere, Te Wetini, Makere Rangiharemutu, Te Waraua Mokomoko, Memi Wetini, Taki Harata, Kehia Hone, Hira Tiakawa, Kaha Koroti, me etahi atu		Wana, ka haere tonu ki te raina o te peeke o Waipaoa poraka, ka haere ki te Hauauru i runga i te raina o Waipaoa, ka tae ki Tuahu poraka, ka haere i runga i te raina o tona poraka, ka tae ki te peeke o Tauwharetoi poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki te Hangaioamatawai poraka, ka haere i te raina o tauu poraka, ka tae ki te peeke o Wharekopae poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki Te Maungatepeu, ka haere i runga i te raina o Waikoiunatawai, ka tae ki te peeke Motu poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki te peeke o Oamaru poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki te peeke timatanga.	3	Rewita Niwa, Rana pia Waihak Henneriata Tahua, Paora Taia, Hoera Tere Paraoone Te Rupe, Te Raiwhara Hinciahua, Te Wiremu Rangihare-repo	Whitikaunama 3 i te takiwa o Opetiki	Ka timata i Onukuroa Nama 2, ka haere tonu i te hiwi o Tahumatere, ka huri haere tonu i te hiwi tae noa ki te Matawai o Koumui awa, tae ki te raina, tika tonu ki Onukuroa Nama 2, ki te timatanga, kei waho te niunga kua whakawakia i mua	4	Te Awanui Aporotanga, Te Whakatare Te Iki, Heremia Hoera, Matiu Repanga, Ringi Hoera, Pera Tuanui, Matiu Te Auripo, Peno	Whitikaunama 3	Ka timata i Te Atuahutapu, ka rere ki Ngawebenga ki Waipae, ka haere i runga i te raina o Whitikaunama 1, ka tutuki atu ki Onukuroa Nama 1, ka huri ki te Hauauru ka tutuki atu ki Papamoa, ka huri ki te Marangai katahi ka haere i runga i te rohe potae a te Kawana, ka tutuki atu ki
Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.																
	Riwini Ake, Hakeke Tamai-koha, Pihana Tiwai, Hariala Iraia, Kokere Te Maki, Te Wiremu, Hemi Kaitu, Te Waretotara, Papurere, Te Wetini, Makere Rangiharemutu, Te Waraua Mokomoko, Memi Wetini, Taki Harata, Kehia Hone, Hira Tiakawa, Kaha Koroti, me etahi atu		Wana, ka haere tonu ki te raina o te peeke o Waipaoa poraka, ka haere ki te Hauauru i runga i te raina o Waipaoa, ka tae ki Tuahu poraka, ka haere i runga i te raina o tona poraka, ka tae ki te peeke o Tauwharetoi poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki te Hangaioamatawai poraka, ka haere i te raina o tauu poraka, ka tae ki te peeke o Wharekopae poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki Te Maungatepeu, ka haere i runga i te raina o Waikoiunatawai, ka tae ki te peeke Motu poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki te peeke o Oamaru poraka, ka haere i runga i te raina o tauu poraka, ka tae ki te peeke timatanga.																
3	Rewita Niwa, Rana pia Waihak Henneriata Tahua, Paora Taia, Hoera Tere Paraoone Te Rupe, Te Raiwhara Hinciahua, Te Wiremu Rangihare-repo	Whitikaunama 3 i te takiwa o Opetiki	Ka timata i Onukuroa Nama 2, ka haere tonu i te hiwi o Tahumatere, ka huri haere tonu i te hiwi tae noa ki te Matawai o Koumui awa, tae ki te raina, tika tonu ki Onukuroa Nama 2, ki te timatanga, kei waho te niunga kua whakawakia i mua																
4	Te Awanui Aporotanga, Te Whakatare Te Iki, Heremia Hoera, Matiu Repanga, Ringi Hoera, Pera Tuanui, Matiu Te Auripo, Peno	Whitikaunama 3	Ka timata i Te Atuahutapu, ka rere ki Ngawebenga ki Waipae, ka haere i runga i te raina o Whitikaunama 1, ka tutuki atu ki Onukuroa Nama 1, ka huri ki te Hauauru ka tutuki atu ki Papamoa, ka huri ki te Marangai katahi ka haere i runga i te rohe potae a te Kawana, ka tutuki atu ki																
2 Rueti Tamai-koha, Netana Rangihui, Kereru, Paora Te Pakihi, Mini Tamaipaoa, Kurei Tamaipaoa, Te	Tahora Nama 2	Ka timata i te peeke o te raina o Oamaru i te takiwa o te rohe potae, ka haere i runga i te rohe potae, ka tae ki te peeke o te poraka o Waimana, haere i runga i te raina o Te Waimana, ka tae ki Te Kaharoa, haere tonu ka tae ki to																	

Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua mo te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua mo te Takiwa hoki.	Nga rohe.
	<p>Nga hua, Maaka Tuani, Wiremu Nga inoko, Wiki Uenuku, Waiapu Te Tawhiro, Tarati Te Iki, Tewini Te Iki, Te Reweti Hoake, Hori Paraurau, Rapata Koraiti, Te Hapimana, Mata Tapeka, Papi Te Uawhati, Tiri Maki-mono, Hori Kingi, Arapera Te Kokihi, Te Wharepapa Pahi, Harata Hirina, Tangira, Tapeka Hemaima, Te Papani, Hana Te Waihupa, Te Nahue, Makarite, Kurei Marino, me etahi atu</p>		<p>te peeke o Opape, ka haere ano i runga o te raina o Opape, ka huri ki te Rawhiti, ka haere ano i runga i taua raina, ka tutuki atu ano ki Te Atuahutapu, tutuki atu ano ki te timatanga.</p>		<p>rangi, Henare Taina, Kehu Hotene, Te Wharechoro Henare, Hotene Tuaiwa, Taina Haweti, Hoani Kerei, Tatana Ngatawata, Herewini Te Aratahatu, Pita Paora, Eruera Monita, Pateriki Hotene, Tereti Te Arakirangi</p>		
5	<p>Tamati Wauka, Hairama Haweti, Eruera Monita, Taina Haweti, Hoani Kerei, Hotene Tuaiwa, Herewini Te Aratahatu, Mere Takarua, Te Tatana Ngatawata, Erueti Tiketikeirangi, Waka Tuterangipoti, Haki Piripi, Teopira Hehe, Te Teira Tawhai, Riki Hotene, Porikapa, Pita Paora, me etahi atu</p>	<p>Te Paku Nama 1 i te takiwa o Opotiki</p>	<p>Ka timata i Te Arataua, Te Korokoro-o-Tukewaho, Ngaupoko-Tangata Teihana, ka ahu ki te Rawhiti, ka haere i roto i te awa o Motu, Te Pahu, Mangakirikiri, Maibiwai, ka ahu ki te moana, Puketototoe, Otaitapu, ka ahu ki te Hauauru, ka haere i runga i te raina o Tumapahore, Te Whetu, Whiorau, Te Arataua i te timatanga.</p>	7	<p>Karauria Kingi, Hoera Katipo, Hemi Te Rua, Kereama Tautuhi, Ereatara Herewini, Romana Tautari, Matenga Tana, Arapeta Putiki, Tamakana, Rihimona Rehua, Winata Te Hata, Keita Kingi, Hunia Te Urukaita, Hori Karaka, Tairuru, Honatana, Maria, Te Otene, Patata, Taku Wetini, me etahi atu</p>	<p>Kapuaarangi i te takiwa o Opotiki</p>	<p>Timata i Whiorau, Te Arataua, Te Upokoohu, Kapuarangi, Ngapungarua, Opokere, Tahumaina, te ngutu awa o Takaputahi, ka ahu whaka te Rawhiti, ka haere i te awa o Motu, ka huri whaka te moana, Te Paritu, Puketototoe, Pukehou, Otaitapu, ka ahu ki te Hauauru, ka haere, maro tonu i te raina o Tumapahore, Te Whetu, ka kati ano ki te timatanga ki Whiorau.</p>
6	<p>Tamati Wauka, Hairama Haweti, Erueti Tiketikeirangi, Waenga Te Kawata, Te Teira Tawhai, Perika, Rita Marino, Ngahaki Piripi, Mere Takarua, Paratene Te Wae wae, Hemi Te Mataihi, Kopu Erueti, Wiremu Hape, Rewiri Tawhai, Te Pere Tai, Hoani Tamatamaa-</p>	<p>Te Paku Nama 2 i te takiwa o Opotiki</p>	<p>Ka timata i Ngaupoko-Tangata, Te Makomako, Taratahurahura, Takapau, Puketutu, ka ahu i roto i te awa o Motu, te ngutu awa o Mangapouri, ka haere i roto i te awa o Motu, te ngutu awa o Takaputahi, ka ahu ki te Hauauru, ka haere i runga i te raina o Te Paku Nama 1, Ngaupoko-Tangata i te timatanga.</p>	8	<p>Te Hautakuru, Tauha Nikom, Tairua Aparui, Te Warana Mekomoko, Rangitaita, Mihaere Aparui, Paki Mekomoko</p>	<p>Tahora Nama 2 i te takiwa o Opotiki</p>	<p>Ka timata i te peeke o te raina o Oamaru i te takiwa o te rohe potae, ka haere i runga i te rohe potae, ka ahu ki te peeke o te Poraka o Waimana, haere i runga i te raina o Waimana ka ahu ki Te Kaharoa, haere tonu ka ahu ki Te Wana, ka haere i te raina o te Poraka o Waipawa, ka huri ki te Hauauru i runga i te raina o Waipawa, ka ahu ki Teihu poraka, ka haere i runga i te raina o taua poraka ka ahu ki te Poraka o Tauwharetoi, ka haere i runga i te raina o taua poraka ka ahu ki Hanganamatawai poraka, ka haere i te raina o taua poraka ka ahu ki Wharekopae poraka, ka haere i runga i te raina o taua poraka, ka ahu ki Mau-ngatapere, ka haere i runga i te raina o Waikohamatawai, ka ahu ki te peeke o Motu poraka, ka haere i runga i te raina o taua poraka ka ahu ki te peeke o Oamaru, ka haere i runga i te raina o Oamaru, ka ahu ki te peeke timatanga.</p>
9				9	<p>Karauria Kingi, Hoera Katipo, Hemi Te Rua, Romana Tautari, Kereama Tautuhi, Matenga</p>	<p>Whitikau Nama 3 i te takiwa o Opotiki</p>	<p>Ka timata i Te Atuahutapu teihana Nama 1, ka haere i runga i te hiwi o Te Atuahutapu, Nama 2, tika tonu i runga i te hiwi o Te Atuahutapu Nama 3, ka kati ki te raina o Whitikau Nama 1, ki Ngawhenga, ka</p>

Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono	Nga ingoa o nga Whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Nama.	Ke te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
	Taua, Hori Karaka, Patata, Taku Tautuhi, Te Hata Kingi, Kabuka Papanu, Te Hara wira, Te Otene Takomataho, Hona-tana Tarahaere, Herewini Te Nohoaka, Maria Hohopa, Ranapia, Tamahana, Keita Kingi		huri ki te Hauauru, ka haere i te raina o Whitikau poraka, Onukuroa teihana Nama 1, ka huri whaka te Raki, Onukuroa peeke, Tahumatoroa, te Matawai Orukutia, Papamoa teihana, ka kati ki te raina tikatonu a te Kawanatanga o te rohe potae o mua, ka huri whaka te Marangai ka kati ano ki te timatanga.	1	Peta Mokai	Te Teira Haruru	Ohiwa.
				2	Peta Mokai	Te Teira Haruru	Opape.
				3	Nuhaka	Rahema	Opape Rahui.
				4	Tauha Nikora	Hohapata	Opape Rahui.
				5	Matiu Te Auripo	Hohapata	Opape Rahui.
				6	Matiu Te Auripo	Harete Rawiri	Opape Rahui.
				7	Tairua Apanui	Pakaha Apanui	Opape Rahui.
				8	Matiu Te Auripo	Te Matengaro Matiu	Opape Rahui.
				9	Matiu Te Auripo	Karora	Opape Rahui.
				10	Matiu Te Auripo	Maue Pita	Opape Rahui.
				11	Rangihuatake	Mihaere Parehe	Opape Nama 2.
				12	Tupara Petera	Te Tawhiro Oke	Opape Nama 3.
				13	Mere Hoera	Himiona	Opape Nama 3.
				14	Titia Te Wono	Tamawhaina	Opape Nama 3.
				15	Te Wharepapa	Waikapu	Opape Nama 3.
				16	Tata Pera	Maria Pouaru	Opape Nama 3.
				17	Witeria Tawhi	Witeria Tawhi	Opape Nama 6.
				18	Matiu Te Auripo	Harete Rawiri	Opape Rahui.
				19	Matiu Te Auripo	Karora	Opape Rahui.
				20	Matiu Te Auripo	Matengaro	Opape Rahui.
				21	Matiu Te Auripo	Maue Pita	Opape Rahui.
				22	Peta Mokai	Te Teira Haruru	Whakapapa-kihii.

“TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1886, ME 1888.”

He Panuitanga ki nga Tangata e whai take ana ki te Whenua kia mohiotia ai te wahi me te ra e tu ai te Kooti hei Whakawa i o ratou take.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga pihi whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te 29 o nga ra o Nowema, 1888, e te Kooti Whenua Maori ki Opotiki, Poi o Pereti. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo aua whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tiwhikete ki te hunga i kitea tona tika e te Kooti; heoi ano, he tino whakaotinga tenei e koro rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri. Mehema kua oti enei whenua te ruri ka kitea nga mapi ki te Tari o te Kaiwhakawa Tatu i Opotiki.

NA TE HAMANA,

Kooti Whenua Maori, Kai Rehita.
Akarana, Oketopa 13, 1888.

HE WHENUA ENEI KIHI I OTI I ERA WHAKAWAKANGA. KO NOA ROHE KII NGÄ KAHITI O MUA.

Nama.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Te ingoa o te whenua mo te Takiwa hoki.
1	Wiremu Kingi Tutahuarangi, Hoera Katipo, Hemi Te Rua, Kereama Tautuhi, Te Hemara Tairu, Romana Tautari, Te Wakahou, Nepia Heta, Hori Karaka, Te Paku, Te Otene, Patene Kuariro, Arapeta Putiki, Matenga Taua	Whitikau Nama 3, i te takiwa o Opotiki.
2	Wiremu Kingi Tutahuarangi, Hoera Katipo, Hemi Te Rua, Kereama Tautuhi, Te Hemara Tairu, Romana Tautari, Te Wakahou, Nepia Heta, Hori Karaka, Te Paku, Te Otene, Patene Kuariro, Arapeta Putiki, Matenga Taua	Tunapahore Nama 3. I panuitia tenei kereame he mea kia takua mai ki te Kooti nga rarangi ingoa mo tenei whenua, kihai hoki i tukua mai i tera whakawakanga

PANUITANGA.

Tari Kooti Whenua Maori, Akarana, Oketopa 13, 1888.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, kei te nohoanga o tenei Kooti ki Opotiki, a te 29 o nga ra o Nowema, 1888, te whakawakia ai te take o nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, ki nga pihi whenua a nga tangata kua mate, o mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuarua, ko nga pihi whenua kei te rarangi tuatoru. Mehema kua tuhituhi pakapuka Wira te tangata mate i tona oranga, ma te kaitono e kawe mai tana Wira ki te Kooti.

NA TE HAMANA,

Kai Rehita.

23	Kataraina Kahutia	Nikoniko	Whakapapa-kihii Nama 2.
24	Heeni Taua	Taua	Awaawakino.
25	Pera Kararehe	Horianana Te Weweli	Awaawakino.
26	Heeni Taua	Taua	Waiohoata.
27	Pera Kararehe	Horianana Te Weweli	Waiohoata.
28	Heeni Taua	Rangitana	Whitikau.
29	Pera Kararehe	Horianana Te Weweli	Whitikau.
30	Taki Moana	Kaha Poi	Waikana.
31	Taki Moana	Kaha Poi	Whangaparaoa
32	Heni Taua	Rangi Taua	Tunapahore Nama 1.
33	Pera Kararehe	Horianana Wahi	Tunapahore.
34	Tapae Mokomoko	Hiro Riwai	Waikana Nama 1.
35	Hairama Haweti	Kereopa Haweti	Houpoti Nama 1.
36	Hairama Haweti	Kereopa Haweti	Houpoti Nama 3.
37	Pateriki Hotene	Te Hinata Pateriki	Te Pua Nama 1
38	Hairama Haweti	Kereopa	Pukeatanihu Nama 2a.
39	Pateriki Hotene	Te Hinata Pateriki	Pukeatanihu Nama 2a.
40	Mere Wakana Kingi	Wiremu Kingi Tutahuarangi	Opotiki Tekihana 125.
41	Karauria Kingi, Romana Tautari	Wiremu Kingi	Ona taonga (he moni kei te peeke i Opotiki e rima tekau paima 459).
42	Karauria Wiremu Kingi	Wiremu Kingi Te Kawau	Awaawakino.
43	Karauria Wiremu Kingi	Wiremu Kingi Te Kawau	Motaua.
44	Karauria Wiremu Kingi	Wiremu Kingi Te Kawau	Waiohoata.
45	Karauria Wiremu Kingi	Wiremu Kingi Te Kawau	Whitikau.
46	Wakata Tamako	Tamarangi Tiki-tiki	Opape Rahui.
47	Wakata Tamako	Tamarangi Tiki-tiki	Te Rere Nama 336.
48	Wakata Tamako	Tamarangi Tiki-tiki	Waioeka Nama 337.
49	Wakata Tamako	Tamarangi Tiki-tiki	Waioeka Nama 333.
50	Karauria Kingi	Wiremu Kingi Te Kawau	Tekihana Nama 1, Rota Nama 120, 121, 122, 123, 124, 99, 100, 101, 102, 103, Taone o Opotiki, me Tekihana 2, Rota Nama 82, Taone o Opotiki.

Nama.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.	Nama.	Ko nga ingoa o nga tangata i tono kia wahia te whenua.	To ingoa o te whenua i tonoa kia wahia.	Te Takiwa.
51	Makarita Puhī	Karena	Hira Piere ..	Te Houpotu Whituare.	nehou, Ani Merata, Paki Mokomoko, Hemi Poutawhiti, me etahi atu		
52	Makarita Puhī	Karena	Hira Piere ..	Te Pua.			
53	Makarita Puhī	Karena	Hira Piere ..	Pukemaui.	2 Wiremu Hineahua, Te Warana, Kokere, Erana, Ani, Rahi, Hinehou, Ani Merata, Paki Mokomoko, Hemi Poutawhiti, me etahi atu	Hokianga ..	Ohiwa.
54	Karauria Kingi	..	Wiremu Kingi Te Kawau	Waikura.			
55	Karauria Kingi	..	Wiremu Kingi Te Kawau	Motu.			
56	Kereama Tautuhī	..	Amiria Pao ..	Onukuroa Nama 2.	4 Rewita Niwa, Katerina Kaneri, Hohala Iti, Te Pirihī Hapuku, Hira Okioki, Tuki Maka, Mikere Apunui, Mori Okioki, Ramari Te Rahe, Hania Wharite, me etahi atu	Opape Nama 1	Opotiki.
57	Kereama Tautuhī	..	Amiria Pao ..	Waihoata.			
58	Kereama Tautuhī	..	Amiria Pao ..	Tunapahore.			
59	Kereama Tautuhī	..	Amiria Pao ..	Awaawakino.			
60	Matenga Taura	..	Raina Matekahu	Onukuroa Nama 2.			
61	Matenga Taura	..	Raina Matekahu	Tunapahore.			
62	Matenga Taura	..	Raina Matekahu	Awaawakino.			
63	Matenga Taura	..	Raina Matekahu	Waihoata.			

PANUITANGA.

Mo tahi Pihī Whenua kia wahia i runga i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886, me 1888."

Tari o te Kooti Whenua Maori, Akarana, Oketopa 18, 1888.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko a te nohoanga o tenei Kooti, ki Opotiki, i te Takiwa o Pei o Pereti, a te 29 o nga ra o Nowema, 1888, te whakarangona ai nga teno a nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, kia wahia, kia roherohoa nga whenua e mau nei nga ingoa i te rarangi tuarua, ko ana whenua kei roto i nga Takiwa e whakamutaina i te rarangi tuatoru.

NA TE HAMANA, Kai Rehita.

He Panuitanga i raro i te Tikonā tua-whitu o te "Ture Whakatikatika, 1888, i te Ture Kooti Whenua Maori, 1886."

Tari Kooti Whenua Maori, Akarana, Oketopa 18, 1888.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai kei te nohoanga o te Kooti ki Opotiki, a te 29 o nga ra o Nowema, 1888, me nga ra i muri iho, ka whakawakia ka ahua hoki te tikanga e nga teno a te Minita mo te Taha Maori kia rapua te paanga, mehemea ia e whai paanga ana te Kuini ki nga poraka whenua e mau nei nga ingoa i raro nei.

NA TE HAMANA, Kai Rehita.

Te Oginga o te Poraka. Te Tehiwa. Nga rohe.

Nama.	Ko te ingoa o te tangata i tono mai nei kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tonoa kia roherohoa.	Te Takiwa.
1	Wiremu Kingi Tutahua-rangi	Te Karaka	.. Opotiki ..
2	Wiremu Hineahua, Te Warana, Kokere, Erana, Ani, Rahi, Hi-	Hiwarua	.. Hiwarua.

Torere (tuunga whare Kura Maori)	Opotiki	..	Kei te mapi.
Onaio (tuunga whare Kura Maori)	Opotiki	..	Kei te mapi.
Te Kaha (Maractaia tuunga whare Kura Maori)	Opotiki	..	Kei te mapi.
Oamari Nama 1, 2, 3, 4, 5, 6, me 7	Opotiki	..	Kei te mapi.

He panuitanga tenei i nga tikanga o nga Ota o te Kawana i whakaputaina i runga i nga ritenga o "Te Ture Whenua Maori, 1888," unu i nga here e mau ana iaitanei i runga i nga whenua e mau nei te whakaturanga i raro iho nei.

Te Ra i Whakaputaina i te Ota o te Kawana. Na Tikanga o te Karaati, Pukapuka ranei i mau ra ana here i roto.

Te Whakaturanga o te Whenua.

Oketopa 23, 1888. Tiwhikete Nama 7, i raro i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1880," i whakaputaina ki a Rawiri Puaha, he mea tuhi i te 2 o nga ra o Hurae, 1881, me te whakauru i enei kupu here ki roto, ara:

E kore te whenua i roto i taua Tiwhikete e taea te toku i runga i te tikanga hoko, mokete, rihi ranei mo nga tau maha atu i te rua-tekau-matahi, engari ma Te Kawana te kupu whakaae katahi ka tika.

Tera pihī whenua katoa kei te Takiwa o Porirua, i te Takiwa Porowinitanga o Poneke e takoto ana, ko te nui e 71 nga eka, 3 ruiri e 20 nga paati, nui ake, iti iho ranei, ara ko te whenua e mohiotia ana ko Aotea Nama 1.

Oketopa 23, 1888. Tiwhikete Nama 332, i raro i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1880," i whakaputaina ki a Mere Ruhiha Hakarāia, he mea tuhi i te 17 o nga ra o Hune, 1881, me te whakauru i enei kupu here ki roto, ara:—

E kore te whenua i roto i taua Tiwhikete e taea te toku i runga i te tikanga hoko, mokete, rihi ranei mo nga tau maha atu i te rua-tekau-matahi, engari ma Te Kawana te kupu whakaae katahi ka tika.

Tera pihī whenua katoa kei te Takiwa o Otaki, i te Takiwa Porowinitanga o Poneke e takoto ana, ko te nui e 1 ruiri e 27 nga paati, nui ake, iti iho ranei, ara ko te Poraka whenua e mohiotia ana ko Makuratawhiti Nama 2A.

Oketopa 23, 1888. He Ota Wehewehe i whakaputaina o te Kooti Whenua Maori, ki a Hakarāia Te Whena, he mea tuhi i te 4 o nga ra o Hurae, 1885, me te whakauru i enei kupu here ki roto, ara:—

E kore te whenua i roto i taua Ota Wehewehe e taea te toku i runga i te tikanga hoko, mokete, rihi ranei mo nga tau maha atu i te rua-tekau-matahi, engari ma te Kawana te kupu whakaae katahi ka tika.

Tera pihī whenua katoa kei te Takiwa o Manawatu, i te Takiwa Porowinitanga o Poneke, e takoto ana, ko te nui 100 nga eka, nui ake, iti iho ranei, ara ko te Poraka whenua e mohiotia ana ko Manawatu-Kukutauaki Nama 4c.

PANUITANGA.

H E whakaatu tenei kia mohiotia ai kua oti nga "Ture Whenua Maori" o te Paremete o tenei tau te perehi ki te reo Maori ki te reo Pakeha, a kua oti ana reo e rua te whakarapopoto ki roto ki te pukapuka kotahi. Ko te utu kotahi hereni mo te pukapuka kotahi. Ko nga ingoa enei o nga Ture kei roto i taua pukapuka:—

- Te Ture whakakore i te Ture Reiti Whenua Karauna, Whenua Maori."
- Te Ture Whenua Maori."
- Te Ture Whakatikatika i te Ture Kooti Whenua Maori, 1886."
- Te Ture Whakatikatika 1888 i te Ture Arai mo te Hoko tahae i nga Whenua Maori."
- Te Ture Whakahaere i nga Whenua Tuturu o nga Maori."
- Te Ture mo Mokau Mohakalino."
- Te Ture Whakaritenga, Whakaitanga Take Maori."
- Te Ture Kawati mo nga Hawhi-Kaihe o te Waipouama, me nga
- Te Ture Whenua Maori o te tau 1886," ko taua utu ano, ara kotahi hereni a ka tukua atu nga pukapuka o ana Ture i roto i te meera ki nga tainga o nga tangata e tono mai ana ki tukua atu etahi ma ratou ina tae mai te moni utu e tika ana, me tuku pane kubi mai, noti o te pouapeta ranei e tukua ana i roto i te meera.

NA HORI TITIPERE.

Tari Perchi Pukapuka, Ponoke,
Oketopa 30, 1888.

Nga Ritenga Whakahaere mo te Kooti Whenua Maori.

WM. F. DRUMMOND JERVOIS,
Kawana.

OTA O TE KAUNIHARA.

I ki te Whare o Te Kawana i Ponoke, i te 30 o nga ra o Oketopa, 1888.

I TE AROARO O TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHARA.

N OTEHEA e meingatia ana i raro i te "Ture Kooti Whenua Maori, 1886," kua whakatikatika nei e te "Ture Kooti Whenua Maori o te tau 1888," ka whai mana nga Kai-whakawa o te Kooti Whenua Maori, te muinga ranei o ratou, i runga i te whakaae a te Kawana i roto i tona Runanga i ia wa, i ia wa, ki te whakatakoto ritenga whakahaere, apiti atu ki etahi atu ritenga, mo te whakarite hoki i nga utu e tika ana kia utua i raro i te Ture i whakahuatia matabitia nei, te wa me te huarahi e utua ai, me te whakamarotanga me ka kore e utua, a ka whai mana hoki ki te whakakore i ana ritenga whakahaere, ki te hanga ranei i etahi atu hei tiwhiri mo ora.

Na ko maion tenei ko te muinga o nga Kai-whakawa o taua Kooti Whenua Maori, i runga i te mana kua tukua mai nei ki a matou e ana Ture ka whakatakoto nei i enei ritenga whakahaere:—

1. Ko nga utu e man nei te whakaaturanga i te Kupu Apiti i raro nei kua whakaturatia hei moni kia utua i raro i ana Ture. Engari ka ahei te Kai-whakawa o te Kooti ki te whakakore ki te whakaiti iho ranei i ana utu ina mahara ia e tika ana kia pera.

2. Ko nga utu katoa e ahei ana kia utua i raro i tenei Ture mehemea ka kore e whakakore ana utu, ka kua lie nama ki te Kawana na ena o nga tangata, o te hunga ranei na ratou

te mahi, whakawa ranei i puta ai taua utu, i runga ano i te whakatau me te kupu tohutohu a te Kooti, a etahi Kai-whakawa ranei o te Kooti kia utua, a ma te Kooti, ma te Kai-whakawa ranei o te Kooti e whakarite te wa hei utunga mo ana moni.

3. Ka ahei te Kooti, te Kai-whakawa, te Rehita ranei o te Kooti ki te ki e kore ia e whakaae ki te whakahaere tonu i tetahi whakawa, i tetahi mahi ranei e whai tikanga ana ki tetahi whenua, mehemea kahore ano i utua noatia nga moni utu mo etahi mahi, whakahaeretanga ranei e whai tikanga ana ki taua whenua, kia utua ra ano ana moni.

4. Me tuhi e ia Kai-whakawa ki te taha o ia Ota te nui o nga moni kia utua mo runga i te whenua e whai tikangatia ana e taua Ota, me te whakaatu ano i nga moni kua utua.

5. Me tuhi e ia Kai-whakawa ki roto ki te pukapuka te whakaaturanga o nga utu katoa kua puta mai i runga i te mahi i mahia ki tona aroaro, a a te paunga o nga ra o ia marama me tuku atu e ia he tauira o taua pukapuka ki te Tino Kai-tango i nga moni o te Koreni (Receiver General), me tuku atu hoki he tauira ki te Rehita o ia Takiwa i puta mai ai ana moni, me te whakaatu ano i nga moni kua utua.

KUPU APITI.

<i>Whakaatu i nga Moni hei utunga.</i>	£	s.	d.
Mo te Hamene	0	5	0
Mo te Oatitanga i te Kai-whakaki korero	0	2	0
Mo te whakawakanga e te Kooti ma ia taha ma ia taha o te hunga na ratou te whakawa, mo ia ra	1	0	0
Mo te tirohanga pukapuka	0	2	0
Mo te tauira pukapuka o te Tari mo ia folio (ta-tauranga kupu)	0	0	6
Mo te Raihana Kai-whakamaori	1	0	0
Mo te Tauira Rainana Kai-whakamaori	0	10	0
Mo te Ota whakatu tiwhiri	0	5	0
Mo te tauira Ota pera o roto i te Tari	0	2	6
Mo ia Ota ke atu	1	0	0
Mo te tauira Ota pera	0	10	0
Mo te Rehitanga Pukapuka Tuku	0	10	0
Mo te Ripouta o te Tumuaki Kai-whakawa i raro i te Tekiona 4 o te "Ture Whakatikatika 1888 i te Ture Kooti Whenua Maori 1886"	1	0	0
Ka tukua nei o matou ingoa ki raro nei i tenei te 15 o nga ra o Oketopa, 1888.			

- J. E. MACDONALD, Tumuaki Kai-whakawa.
- J. A. WILSON, Kai-whakawa.
- W. G. MAIR, Kai-whakawa.
- E. W. PUCKEY, Kai-whakawa.
- HERBERT W. BRABANT, Kai-whakawa.
- A. MACKAY, Kai-whakawa.

POSTER GORING,
Kai-tukitahi o te Kaunihara.

HE PUKAPEKA REO MAORI.

K O nga tatai korero whakapapa a te Maori, me nga karakia o nehe, a nga Tohunga mo nga waka katoa i u mai ki Aotearoa nei; kua oti te tau ki te Perehi, a e hokona ana i te Whare tau Pukapuka a te Kawawatanga i Werengitana.

He whitu hereni me te hikipene mo te pukapuka kotahi. Ki te mea ka tukua mai te moni, ka tukua atu te Pukapuka ki te hanga e tono mai ana.

NA HORI TITIPERE,
Kai ta Pukapuka a te Kawawatanga.

I taua i runga i te Mana o te Kawawatanga o Niu Tirenī, e GEORGE DODDSON, Kai-ta o te Kawawatanga, Ponoke.